

45

स्यत शिक्षण संस्थचे,

स्वामी सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन,

श्रीरामपूर, जि. अहमदनगर

बी.एड. I/II २० २०

Checked
24/8/22

कोर्स क्रमांक - 111
कोर्सचे नाव - critical understanding of ICT

प्रात्यक्षिक कार्य / उपक्रम अहवाल

प्रात्यक्षिक / उपक्रमाचे नाव

ICT INTEL Program

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव-

कु. चौखंडे गीता शिवराम

रोल क्रमांक-

31

मार्गदर्शक प्राध्यापकांचे नाव-

प्रा. सी. एम. भोये

PRACTICAL No.1 ICT INTEL PROGRAM

Evaluation Scheme

Rating Scale 1) Unsatisfactory 2) Average 3) Satisfactory 4) Good 5) Excellent

No	Criteria	1	2	3	4	5
1	Unit Plan Template				✓	
2	Exploration (Collection of Images, Sounds, Video etc.)					✓
3	Student Support Material & Publication on P.B.L.					✓
4	Teachers Presentation to gauge students needs				✓	
5	Student Presentation/Blog/Publisher/wiki					✓
6	Implementation Plan					✓
7	Evaluation rubric to assess a power point presentation /blog/wiki etc.				✓	
8	Showcasing				✓	
9	Workbook					✓
10	Overall Impression				✓	
Total Marks-50						45

Qualitative Feedback, (If any):

V. Good

Signature of Professor In-charge

Project Based Learning

Project based learning is necessary for development of life - skills learning to know learning to do learning to line together learning to be with the aim of continuous of comprehensive evaluation on 31st August 2004 according to government rule at primary level student from std 3rd to 8th one expected to do project .

founder - John Dewys found this method in (1966) at American William eleapatrik (1918)

Defination -

" शिक्षक विद्यार्थ्यांनी स्वयं अध्ययन करावे यासाठी एखाद्या कृतीची योजना आखतात , त्याचे सादरीकरण संगणक अंशधित नवीन तंत्रज्ञानाच्या आधारे करतात ."

विद्यार्थ्यांना संगणकावर स्वयं अध्ययन करण्यात प्रेरित करून मार्गदर्शन करतात . अशा अध्ययनास प्रकल्प आधारित अध्ययन म्हणतात .

Unit Author	
First and Last Name	चोखंडे गीता शिवराम
Author's E-mail Address	Geetachokhande@gmail.com
College Name	स्वामी सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, श्रीरामपूर
College Address	रयत संकुल, नारायणराव बोरावके महाविद्यालयाच्या शेजारी, श्रीरामपूर जि. अहमदनगर
College Phone	02422'222487
Course	BED 111 A) Critical understanding of ICT –Practical

Note: Type in the gray areas. Click on any descriptive text, then type your own.

Unit Overview	
Unit Plan Title	आपत्ती व्यवस्थापन
Curriculum-Framing Questions	
Essential Question	<p>1] आपत्तीचे प्रकार किती व कोणते ?</p> <p>2] पाणीटंचाई का निर्माण होते ?</p> <p>3] मलिक अंबरने पिण्याच्या पाण्यासाठी कोणती योजना राबवली ?</p>
Unit Questions	<p>1] हवामानातील बदलामुळे कोणकोणत्या आपत्ती उद्भवतात ?</p> <p>2] दुष्काळ म्हणजे काय ?</p> <p>3] पर्जन्यमान आणि लोकसंख्या यांचा समतोल बिघडल्यामुळे कशाचा तुटवडा भासतो ?</p>

v Content
Questions

1] दुष्काळाची कारणे कोणती ?

2] पावसाळ्यात शेताचे बांध वाहून जाऊ नये म्हणून काय करावे ?

3] दुष्काळाची तीव्रता कमी करण्यासाठी आपण काय करू शकतो ?

UNIT SUMMARY:

प्रस्तावना

मानवाच्या वाढत्या गरजांमुळे पर्यावरणाचे मोठ्या प्रमाणात पर्यावरणाचे नुकसान होत आहे .यामुळे पर्यावरणाचे संतुलन बिघडताना आपल्याला दिसते, पर्यावरणाचे संतुलन बिघडल्यामुळे मानवाला विविध समस्यांना तोंड द्यावे लागते .त्यातीलच एक समस्या म्हणजे दुष्काळ .तसेच महापूर ,हवामांतील बदल,वादळे ,भूकंप यांसारख्या आपत्तींना मानवाला सामोरे जावे लागते .यामध्ये काही आपत्ती या मानवनिर्मित असतात तर काही निसर्गनिर्मित .

सारांश

दुष्काळ -अन्नधान्याच्या व पाण्याच्या प्रदीर्घ तसेच तीव्र तुटवड्यामुळे उद्भवणारी परिस्थिती म्हणजे दुष्काळ .

जगात विविध प्रदेशांत तीव्र दुष्काळ पडून त्यात प्राणहानी झाल्याच्या नोंदी आहेत .आशिया हा जगातील प्रमुख दुष्काळग्रस्त खंड ठरला आहे .बहुतांश दुष्काळ अवर्षण प्रवण व पूरग्रस्त प्रदेशात पडलेले आहे .जगात भीषण पडले त्यात चीन व भारतामधील दुष्काळ प्रमुख आहे .

दुष्काळाची कारणे -अवर्षण अतिरुष्टी व पूर ,पुरात पिके वाहून जाणे किंवा पिकांचे नुकसान होणे ,तापमानातील बदल ,वादळे ,थंड हवा ,धुके ,असे पर्यावरणातील बदल ,तसेच पिकांवर पडणारी कीड ,रोग ,टोळधाड ,उंदीर .व घुशी इत्यादी प्राण्याकडून होणारा प्राण्यांचा नाश ,भूकंपासारखी नैसर्गिक आपत्ती इत्यादी काही दुष्काळाची कारणे आहेत .त्यापैकी अवर्षण हे दुष्काळाचे प्रमुख कारण आहे .दुष्काळाच्या मानवी कारनामध्ये युद्ध ,अंतर्गत अशांतता ,वाह्यकीच्या मार्गांचा अभाव ,लोकसंख्येची बेसुमार वाढ या बाबींचा समावेश होतो .

आपण दुष्काळा जबाबदार आहोत का ?

1]पर्जन्यमान आणि लोकसंख्या यांचा समतोल बिघडल्याने पाण्याचा तुटवडा वाढत आहे .

2]हरीतक्रांतीमुळे अन्नधान्य उत्पादनात प्रचंड वाढ झाली असली तरी रासायनिक खते ,जंतुनाशके ,तणनाशके यांच्या अतिवापरामुळे पर्यावरणाचे संतुलन नष्ट झाले आहे .

3]अमर्याद पाणी उपसा करणे .

4]जमिनीची धूप होणे .

5]पाण्याचा गैरवापर करणे .

दुष्काळाची तीव्रता कमी करण्यासाठी उपाययोजना –

1]पाण्याचा नियोजनपूर्वक वापर व पाण्याचा पुनर्वापर करणे .

2]स्थानिक पातळीवर जलसंधारणाचे योग्य नियोजन करणे .

3]मोठ्या प्रमाणात रुक्षलागवड करणे ,तसेच रुक्षतोड थांबवणे .

4]हवामानाच्या बदलांचा अंदाज घेऊन नियोजनात बदल करणे .

दुष्काळ काही आजच पडत नाहीत पिण्याच्या पाण्याचे ,अन्नाचे तसेच जनावरांच्या चार्याचे प्रश्न इतिहास काळातही होते .छत्रपती शिवाजी महाराज व शाहू महाराज यांनी त्यांच्या काळातही दुष्काळावर मात करण्यासाठी अनेक योजना राबवल्या .त्यातील पाणीसाठ्याच्या व पाणीपुरवठ्याच्या योजना आजही आदर्श आहेत .येणाऱ्या संकटाना तोंड देण्यासाठी आपणही अशा योजना तयार करू शकतो कि ज्या तुमच्या आपल्या जीवनासाठीच नाही तर समाजासाठीही उपयुक्त ठरतील .

मलिक अंबर ने औरंगाबादमध्ये पिण्याच्या पाण्यासाठी नहर (कालवा) योजना राबवली .ती आजही अस्तित्वात आहे .

Subject Areas: विज्ञान ,इतिहास ,भूगोल

Class Level [Click box(es) of all class level(s) that your Unit targets]

☐ Junior Kindergarten	☐ Senior Kindergarten	
☐ 1-4	☒ 5-8	☒ 9-10
☐ 11-12	☐ Resource	
☐ Gifted and Talented	☐ Other:	

Student Objectives/Learning Outcomes

उद्दिष्टे :

- 1] विद्यार्थ्यांना आपत्तीची ओळख करून देणे .
- 2] विद्यार्थ्यांना आपत्तीचे प्रकार समजावून सांगणे .
- 3] विद्यार्थ्यांना आपत्तीचे कारणे समजावून सांगणे .
- 4] विद्यार्थ्यांना दुष्काळाची मानवनिर्मित कारणेसांगणे .

५] विद्यार्थ्यांमध्ये दुष्काळावर मत करण्यासाठीच्या उपाययोजना राबविण्याचे कौशल्य विकशित करणे .
फलित :

- १] विद्यार्थ्यांना आपत्तीचे प्रकारमाहित झाले .
- २] विद्यार्थ्यांना आपत्ती कशामुळे येतात हे माहित झाले .
- ३] विद्यार्थ्यांना दुष्काळ म्हणजे काय हे समजले .
- ४] विद्यार्थ्यांना दुष्काळाची मानवनिर्मित व नैसर्गिक कारणे माहित झाले .
- ५] विद्यार्थ्यांमध्ये दुष्काळावर उपाययोजना करण्याचे कौशल्य विकशित झाली .

Procedures:

- १] शिक्षकांनी Unit Plan Template बदल सूचना दिली.
- २] मार्गदर्शक प्राध्यापकांनी **template** बदल मार्गदर्शन केले.
- ३] मार्गदर्शक प्राध्यापकांनी विद्यार्थ्यांची ५ गटात विभागणी केली.
- ४] प्राध्यापकांनी **method** नुसार विज्ञान विषयातील घटक निवडण्यास सांगितले
- ५] इ.7 वीच्या पुस्तकातील आपत्ती व्यवस्थापन हा घटक घेतला.
- ६] गट कार्यात template बदल मार्गदर्शन केले.
- ७] गट कार्यात वर्कबुक तयार करून घेतले.
- ८] वर्क बुक चा संगणकावर आशय तयार केला.
- ९] वर्कबुक चे वर्गात सादरीकरण केले.
- १०] मार्गदर्शक प्राध्यापकांकडे अहवाल जमा केला .

Approximate Time Needed-3 महिने

Prerequisite Skills

- १] घटकाचा आशय काढता येणे .
- २] बेसिक काम्प्युटर नॉलेज
- ३] वर्ड pad
- ४] एक्सेल नॉलेज
- ५] power point

Materials and Resources

Technology – Hardware (Click boxes of all equipment needed)

☐ Camera	☐ Video Camera	☐ VCR
☒ Computer(s)	☒ Printer	☐ Video Conferencing Equip
☐ Digital Camera	☐ Projection System	☒ Other:
☐ Tape Recorder	☒ Scanner	
☐ Internet Connection	☐ Television	

Technology – Software (Click boxes of all software needed.)	
☐ Database/Spreadsheet ☐ Desktop Publishing ☐ E-mail Software ☐ Encyclopedia on CD-ROM	☒ Image Processing ☒ Internet Web Browser ☒ Multimedia ☐ Web Page Development ☐ Word Processing ☒ Other:
Printed Materials	महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती महामंडळाचे इयत्ता 7 वी चे विज्ञानचे पुस्तक
Supplies	सकाळ , लोकसत्ता, पुढारी , दैनिक भास्कर
Other Resources	1] www.Wikipedia.org 2] www.byjus.com 3] www.Khanacademy.Org 4] www.10 uponlo.com 5] www.owlcation.com 6] http://ww.sciam.com
Others	१) डॉ. पोंधे एम.एस. २) डॉ. नान्दर आर. के. ३) डॉ. करवर ए. के. ४) डॉ. शिंदे बी.ए. ५) डॉ. इंगवले एस. बी. ६) श्री. पाटोळे व्ही.एस.
Accommodations to support different levels of learners in your classroom	
Resource Student	१] पाठ वाचून येणे . २] अवघड शब्दाचे अर्थ शोधणे. ३] विद्यार्थ्यांना दुष्काळाची कारणे यावर प्रश्न विचाराने . ४] विद्यार्थ्यांना दुष्काळावरील उपाययोजना यांवर प्रश्न विचारणे.

Gifted Student	<ol style="list-style-type: none">१] विद्यार्थीकडून घटकाला अनुसरून पोस्टर तयार करून घेणे .२] घटकाला अनुसरून चर्चासत्र आयोजित करणे.३] विद्यार्थ्यांची तोंडी व लेखी परीक्षा घेणे.४] विद्यार्थ्यांच्या नवनिर्मितीला प्रोत्सहान देणे.
----------------	--

Students Assessment:
<ol style="list-style-type: none">1] विद्यार्थ्यांची लेखी व तोंडी परीक्षा घेणे.2] विद्यार्थ्यांना घटकाला अनुसरून प्रकल्प बनविण्यास सांगणे.3] विद्यार्थ्यांना स्वाध्याय लिहून आणण्यास सांगणे.4] विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायासाठी दिलेली प्रश्न तपासणे.
Key Words :
सौम्य ,वित्तहानी ,अवर्षणप्रवण

Implementation Chart

Sr.No.	Content/ action	Period
1.	Teacher gives information of various subjects to the students..	१० दिवस
.2	Students select the topic.	१० दिवस
3.	To form the groups of students.	०५ दिवस
4.	Period of data collection.(Blog, internet, videoconference, speeches of experts.)	१ महिना
5.	Implementation of activities.	१ महिना
6.	Report writing & presentation.	५ दिवस
	Total	३ महिने

Websites Address

- 1] [www .youtube.com.](http://www.youtube.com)
- 2] www.sciencedirect.com
- 3] <https://mr.mwikipedia.org>
- 4] <https://mr.vikaspedia.in>
- 5] www.mathwarehouse.com
- 6] <https://pmc.gov.in>
- 7] www.educationalmarathi.com
- 8] <https://marathistudy.blogspot.com>
- 9] <https://amaravati.gov.in>
- 10] <https://www.zppstech.com>
- 11] <https://brainly.in>

INTSRUCTION TO STUDENTS

- 1] उद्या सर्व विद्यार्थ्यानी विज्ञान विषयातील इयत्ता 7 वी च्या पुस्तकातील आपत्ती व्यवस्थापन हा घटक वाचून या.
- 2] सर्वांनी येताना विज्ञानाच्या वह्या घेऊन या..
- 3] पाठाच्या लेखकाविषयी अधिक माहिती मिळवणे.
- 4] घटकावर आधारित प्रश्न तयार करा .
- 5] दुष्काळासंबंधी मिळालेली माहिती वाचून या .
- 6] आपत्ती व्यवस्थापन विषयावर अनुसरून वर्गात चर्चा घडवून आना .
- 7] उद्या येताना पाठ वाचून या व त्यातील न समजणारे शब्द लिहून आणा.

कु.चोखंडे गीता शिवराम

मु.पो.श्रीरामपूर ता.श्रीरामपूर

जि.अहमदनगर -४१३ ७०९

प्रति ,

श्री.चोखंडे शिवराम दत्तू

मु.पो.समशेरपूर

ता.अकोले जि.अहमदनगर

पिन.४२२६०१

विषय : विज्ञान कार्यशाळेत जाण्यास परवानगी मिळणेबाबत.

प्रिय बाबा ,

वरील विषयास अनुसरून विनंती करते की,विज्ञान विषयाची कार्यशाळा अहमदनगर येथे होणार आहे .तरी मला या कार्यशाळेस जाण्याची परवानगी देण्यात यावी.या कार्यशाळेचा भविष्यातही मला फायदा होणार असल्यामुळे हि कार्यशाळा महत्वाची आहे.

तरी या कार्यशाळेत जाण्यासाठी मला परवानगी मिळावी . त्यामुळे मला या कार्यशाळेत सहभाग नोंदवण्यासाठी परवानगी द्यावी, अशी विनंती.

कळावे,

तुमची मुलगी ,

गीता

स्वायत्त शिक्षण संस्थेचे

स्वामी सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, श्रीरामपूर

वि. शिक्षकाचे नाव

कु. चोखंडे गीता शिवराम

प्रात्यक्षिकाचे नाव

कोर्स क्र. III – A- Critical Understanding of ICT

वर्ग :

बी. एड. प्रथम वर्ष

रोल नंबर : 31

वर्ष : 2021-22

निरीक्षण करा

दुष्काळ

व्याख्या

- अन्नधान्याच्या व पाण्याच्या प्रदीर्घ तसेच तीव्र तुटवड्यामुळे उद्भवणारी परिस्थिती म्हणजे दुष्काळ .
- दुष्काळाचे सर्वसाधारणपणे सौम्य दुष्काळ आणि तीव्र दुष्काळ असे वर्गीकरण केले जाते .

दुष्काळाची कारणे-

दुष्काळाची कारणे -

- अवर्षण ,अतिवृष्टी व पूर
- तापमानातील बदल
- पिकांवर पडणारी कीड
- भूकंप
- युद्ध ,अंतर्गत अशांतता
- वाहतुकीच्या मार्गांचा अभाव
- लोकसंख्येची बेसुमार वाढ

आपण दुष्काळाला जबाबदार आहोत का ?

- पर्जन्यमान आणि लोकसंख्या यांचा असमतोल
- रासायनिक खतांचा अतिरिक्त वापर
- अमर्याद पाणीउपसा
- पाण्याचा गैरवापर
- वृक्ष तोड

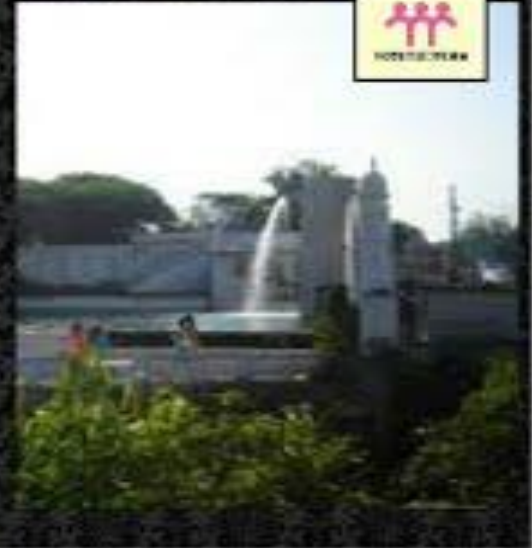

इतिहासात डोकावताना

- दुष्काळ काही आजच पडत नाही.पिण्याच्या पाण्याचे, अन्नाचे तसेच जनावरांच्या चाऱ्याचे प्रश्न इतिहासातही होते.
- शिवाजी महाराज आणि शाह महाराज यांनी दुष्काळावर मात करण्यासाठी अनेक उपाययोजना राबवल्या होत्या.
- मलिक अंबरने औरंगाबादमध्ये पिण्याच्या पाण्यासाठी नहर (कालवा) योजना राबवली.

औरंगाबाद येथील नहर(कालवा)

औरंगाबाद नहर - ए - पाणचक्की

शिवाजी महाराजांनी पाण्यासाठी केली सुविधा

दुष्काळाची तीव्रता कमी करण्यासाठी उपाययोजना

- पाण्याचा नियोजनपूर्वक वापर व पाण्याचा पुनर्वापर करणे.
- स्थानिक पातळीवर जलसंधारणाचे योग्य नियोजन करणे.
- मोठ्या प्रमाणात वृक्षलागवड करणे, तसेच वृक्षतोड थांबवणे.
- हवामानातील बदलांचा अंदाज घेऊन नियोजनात बदल करणे.

उपयोजन-

*रिकाऱ्या जागा भरा.

१.अन्नधान्याच्या व पाण्याच्या प्रदीर्घ तसेच तीव्र तुटवड्यामुळे उद्भवणारी परिस्थिती म्हणजे - - - - - .

२.पर्जन्यमान आणि लोकसंख्या यांचा समतोल बिघडल्यामुळे - - - - - तुटवडा वाढत आहे.

३.मलिक अंबरने औरंगाबादमध्ये पिण्याच्या पाण्यासाठी - - - - - योजना राबवली.

(पाण्याचा,नहर,दुष्काळ)

स्वाध्याय-

इंटरनेट च्या साहायाने दुष्काळ
निर्माण झालेल्या ठिकाणार्ची माहिती
गोळा करा.

एवमिदं

कु.चोखंडे गीता शिवराम
मु.पो.श्रीरामपूर ता.श्रीरामपूर
जि.अहमदनगर -४१३ ७०९

प्रति,
माननीय प्राचार्य
स्वामी सहजानंद भारती
कॉलेज ऑफ एज्युकेशन
श्रीरामपूर,

विषय : महाविद्यालयात विज्ञान प्रदर्शन आयोजित करण्याची परवानगी मिळणेबाबत .

महोदय ,

वरील विषयास उपरोक्त मी.कु.चोखंडे गीता शिवराम आपल्या कॉलेजमधील बी.एड. प्रथम वर्ष या वर्गात शिकत आहे .२८ फेब्रुवारी रोजी विज्ञान दिन साजरा केला जातो .या दिवशी आपल्या महाविद्यालयामध्ये या दिवशी विज्ञान प्रदर्शन आयोजित करण्याची विद्यार्थ्यांची इच्छा आहे.

तरी हे प्रदर्शन आयोजित करण्याची परवानगी मिळावी हि नम्र विनंती.
कळावे,

आपली विश्वासू

(कु.चोखंडे गीता)

विज्ञान शिक्षकाची मुलाखत

- १) आपण बालपणापासूनच विज्ञान शिक्षक होऊ इच्छित होता का?
- २) विज्ञान विषय शिकवताना तुम्ही कोणती अध्यापन पद्धती अधिक वापरता?
- ३) दैनंदिन जीवनाशी तुम्ही विज्ञानाचा संबंध कसा जोडता?
- ४) एका चांगल्या विज्ञान शिक्षकाकडे कोणकोणती कौशल्ये असणे आवश्यक आहे?
- ५) एखाद्या वेळेस काही कारणास्तव तुमचा पाठ चांगला झाला नाही असे तुम्हाला वाटते तेव्हा तुम्ही चांगला पाठ होण्यासाठी कोणते प्रयत्न करता ?
- ६) विद्यार्थ्यांमध्ये विज्ञानाविषयी आवड निर्माण होण्यासाठी तुम्ही काय कराल?
- ७) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचा विज्ञान अध्यापनात कसा वापर कराल?
- ८) विज्ञान अध्यापन प्रत्यक्ष सादरीकरणात विद्यार्थ्यांचा सहभाग घेतात?
- ९) आपल्या दैनंदिन जीवनातील विज्ञानाचा उपयोग कसा व कोठे केला जातो?

कु.चोखंडेगीता शिवराम
मु.पो.श्रीरामपूरता.श्रीरामपूर
जि.अहमदनगर -४१३ ७०९

प्रति ,

मा.पोलीससब इन्स्पेक्टर साहेब,

श्रीरामपूरशहर पोलीस स्टेशन

श्रीरामपूर ,४१३ ७०९

विषय –तालुका स्तरीय विज्ञान प्रदर्शनासाठी पोलीस संरक्षण मिळणेबाबत

महोदय ,

माननीय पोलीस सब इन्स्पेक्टर साहेबयांच्या आपणास कळवू इच्छिते कि, मी कु. चोखंडेगीताशिवरामस्वामी सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन श्रीरामपूर या कॉलेज ची विध्यार्थिनी प्रतिनिधी असून दि २८/२ /२०२२ या दिवशी आमच्या कॉलेज मध्ये विज्ञान दिनाच्या निमित्ताने तालुका स्तरावरील विज्ञान प्रदर्शन आयोजित केले आहे. या कार्यक्रमासाठी मोठ्या संखेने पालक, शिक्षक विद्यार्थी तसेच राजकीय क्षेत्रातील मान्यवर आपला सहभाग नोंदवणार आहे.

तरी आपण हा कार्यक्रम शांततेत पार पडण्यासाठी या प्रदर्शनासाठी संरक्षण देऊन सहकार्य करावे हि नम्र विनंती .

कळावे,

आपली विश्वासु,

कु.चोखंडेगीता शिवराम

आपत्तीव्यवस्थापना

दुष्काळ म्हणजे पाण्याची व

त्यायोगे अन्नस्रोतांची अनुपलब्धता किंवा तीव्र टंचाई असलेला,

अनेक महिन्यांचा वा वर्षांचा दीर्घ कालखंड होय.

दुष्काळ येण्यास वातावरणातील आकस्मिक

बदल, वृक्षतोड किंवा ज्वालामुखींचे उद्रेक

किंवा वणवे इत्यादी कारकांनी उद्भवलेले

पर्यावरणीय जलचक्रातील दोष कारण असू

शकतात. दुष्काळात अन्नपाण्याच्या

अभावी माणसांसह बहुसंख्य सजीवांना प्राणसंक

टास तोंड द्यावे लागते. जेथे दुष्काळ पडतो, त्या

ठिकाणची उत्पादकता, वसणूक पुन्हा सावरणे खूप

कठिण असते. तेथे जीवन पूर्ववत होण्यास, अनेक

वर्षे लागू शकतात. २०१६

मध्ये लातूर महानगरपालिका असलेल्या

शहरालासुद्धा आगगाडीने पाणी आणावे लागले

आपत्तीचे प्रकार

नैसर्गिक आपत्ती

ज्या आपत्ती निसर्गातील बदलामुळे येतात त्यांना नैसर्गिक आपत्ती असे म्हणतात . उदा. चक्रीवादळ व महापूर

मानवनिर्मित आपत्ती

मानवाच्या हस्तक्षेपामुळे निर्माण होणाऱ्या आपत्तीला मानव निर्मित आपत्ती असे म्हणतात. उदा. बॉम्बस्फोट

विज्ञान आणि तंत्रज्ञान

Caption describing picture or graphic.

The most important information is included here on the inside panels. Use these panels to introduce your organization and describe specific products or services. This text should be brief and should entice the reader to want to know more about the product or service.

You can use secondary headings to organize your text to make it

more scannable for the reader.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore et accumsan et iusto odio dignissim qui mmy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat.

Secondary Heading

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisis enim ad minim veniam, consequat, vel illum dolore eu feugiat nulla facilisis at vero eros et accumsan et iusto odio dignissim qui blandit praesent luptatum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisis enim ad minim veniam, consequat, vel illum dolore eu feugiat nulla facilisis at vero eros et accumsan.

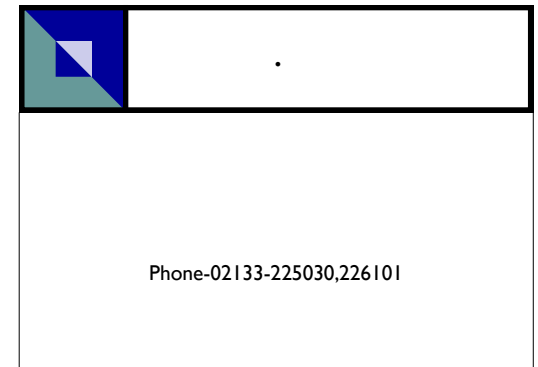
Secondary Heading

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat. Ut wisis enim ad minim veniam, quis nostrud exerci tution ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis te feugifacilisi. Duis autem dolor in hendrerit in vulputate velit esse molestie consequat, vel illum dolore eu feugiat nulla facilisis at vero eros et accumsan et iusto odio dignissim qui blandit praesent luptatum zrril delenit au gue duis dolore te feugiat nulla facilisi. Ut wisi enim ad minim veniam, quis nostrud exerci taion ullamcorper suscipit lobortis nisl ut aliquip ex en commodo consequat. Duis te feugifacilisi per suscipit lobortis nisl ut aliquip ex en commodo consequat. Lorem ipsum dolor

Caption describing picture or graphic.

sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat volutpat.

विज्ञानदिन बातमी

स्वामी सहजानंद भारती शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात विज्ञान प्रदर्शनातर्गत विविध प्रयोगांचे प्रात्यक्षिक

श्रीरामपूर :स्वामी सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन,श्रीरामपूर या महाविद्यालयातर्फे नाविन्यपूर्ण विज्ञान प्रकल्पांचे आयोजन करण्यात आले होते . कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. करवर सर यांनी केले .या प्रदर्शनात एकूण २५ विज्ञानाच्या प्रतिकृती आणि त्यावर आधारित प्रयोगाचे प्रात्यक्षिक करून दाखवले .या सर्व प्रक्रियेमध्ये विद्यार्थ्यांना प्रकल्प निवडीचे पूर्ण स्वातंत्र्य दिलेले होते .

विज्ञान प्रदर्शनाचे परीक्षण महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ .पोन्धे साहेब तसेच उपप्राचार्य डॉ .नान्नर सर यांनी केले .यावेळी प्राचार्य डॉ .पोन्धे साहेब यांनी त्यांच्या भाषणात विद्यार्थ्यांचे त्यांच्या प्रयत्नाबद्दल व विचारांच्या प्रक्रियेबद्दल कौतुक केले .तसेच विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करणार्या शिक्षकांचे देखील कौतुक केले .

या प्रदर्शनात तंत्रज्ञान आणि मुलभूत विज्ञान या दोन संकल्पनेवर आधारित निकाल घोषित करण्यात आले .प्रथम ,दुतीय ,तृतीय येणाऱ्या मुलांचे सत्कार करण्यात आले .या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा .भोये सर यांनी केले तर आभार डॉ .इंगवले सर यांनी मानले . अशा प्रकारे विज्ञान प्रदर्शन अतिशय उत्साहात पार पडले.

Websites Address

- 1] <http://www.discovery.com/>
- 2] <http://www.nobel.se>
- 3] [https:// www.hhmi.org.lecture](https://www.hhmi.org.lecture)
- 4] <https://www.medicine.inside.com>
- 5] <https://vector.cshl.org/dnaftb>
- 6] <https://www.cut-the-knot.org>
- 7] <http://nrich.maths.org>
- 8] <https://www.livescience.com>
- 9] <https://www.science.org>
- 10] <https://www.indiascience.in>

नाव:- चोखंडे गीता शिवराम

रोल नं. ३१

विषय :- लोकसंख्या

वर्ग :- बी.एड-१

Welcome

लोकसंख्या अर्थ

► व्याख्या:-

विशिष्ट वेळी एखाद्या प्रदेशात असलेली लोकांची एकूण संख्या म्हणजे त्या प्रदेशाची लोकसंख्या होय.

लोकसंख्या वाढीचे परिणाम

१. नैसर्गिक साधन संपत्तीवर होणारा ताण .

२. पर्यावरणाचा ऱ्हास.

३. संघर्ष आणि युद्ध

४. बेकारी

५. शेत जमिनीचे विभाजन .

६. दरडोई उत्पनात घट .

७. आर्थिक विकासास अडसर

लोकसंख्या वाढीची कारणे

Causes of rapid population Growth

1. High birth rate

2. Relatively lower death rate and

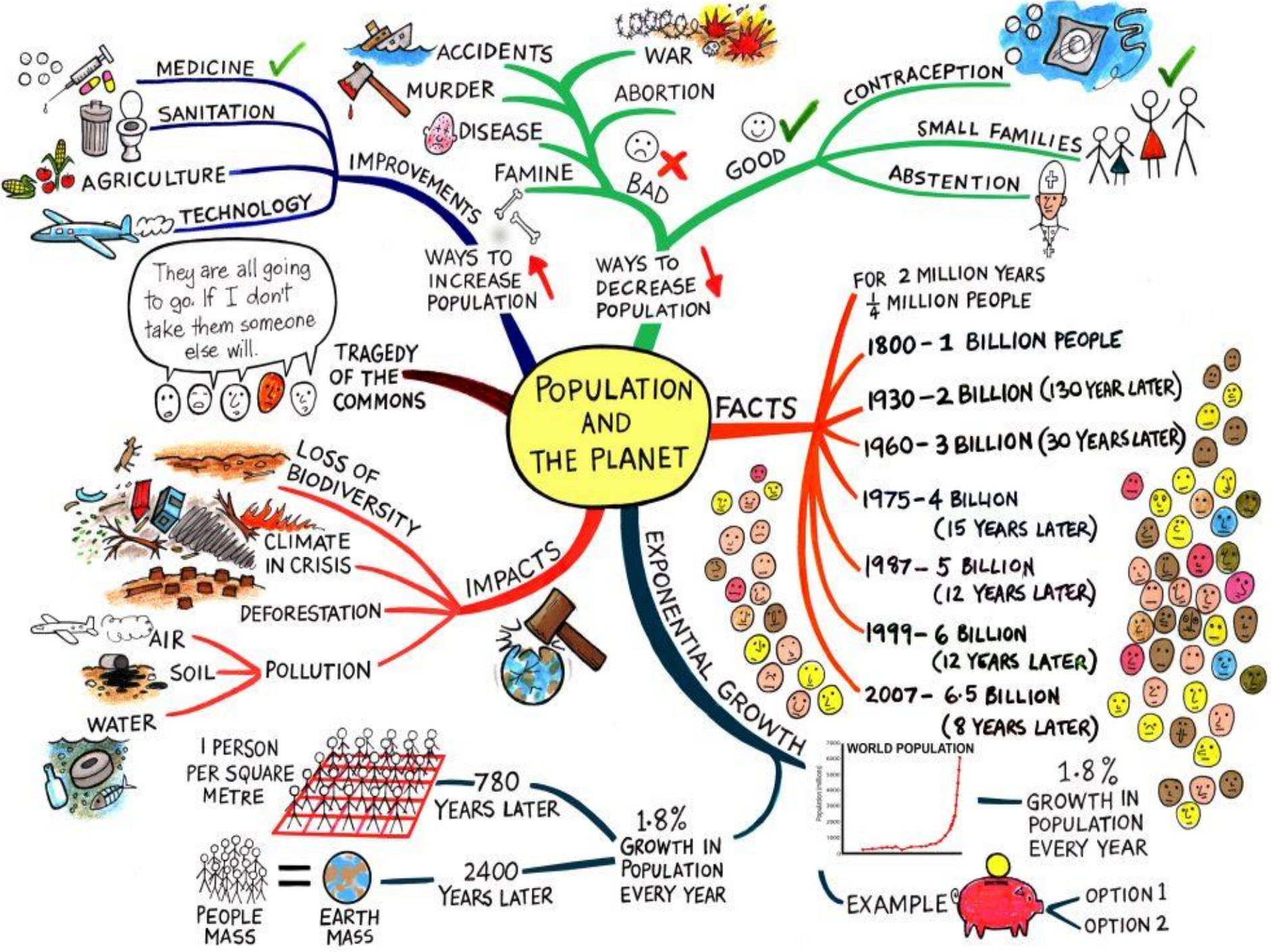

3. Migration

Net Migration is the difference between emigration & immigration

- **Emigration** is when a person moves out of the country.
- **Immigration** is when a person moves into a country.

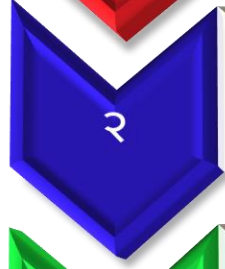
लोकसंख्या अभ्यासाचे महत्व

१. लोकसंखेत काळानुसार झालेले बदल समजतात.
२. जन्म प्रमाण, मृत्यू प्रमाण, स्थलांतर यांचे प्रमाण समजते.
३. शेती, उद्योग व्यवसायांच्या नियोजनासाठी महत्वाचा.
४. प्रदेशातील लोकसंखेचा तुलनात्मक अभ्यास करता येतो.

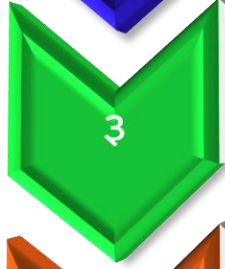
लोकसंखेची रचना

• वयोगटानुसार रचना

• लिंगानुसार रचना

• जन्म-मृत्यू प्रमाण दर

• व्यवसायानुसार रचना

Thanks

The word "Thanks" is written in a large, pink, serif font with a sparkling, glitter-like texture. It is surrounded by several pink roses on dark brown branches, with some leaves visible. The roses are positioned around the word, with one above the 'h', one to the left of the 'T', and one to the right of the 's'. The background is white, and there is a blue and black decorative shape in the bottom-left corner.

कु.गीता शिवराम चोखंडे

मु.पो. श्रीरामपूर

श्रीरामपूर ४१३७०९

अहमदनगर

प्रति,

मा.डॉ.उज्ज्वला ढोणे

पुणे -23

विषय : आपल्या शिक्षणातील बदलते विचारप्रवाह या पुस्तकातील प्रकरण क्र .11 मधील आशय वापरण्यास परवानगी मिळणेबाबत

महोदय ,

वरील विषयास अनुसरून कळवू इच्छिते कि ,मी गीता चोखंडे .एस .एस.बी.कॉलेज मध्ये बी.एड. प्रथम वर्षाची विद्यार्थिनी आहे .मी विज्ञान आणि बदलते तंत्रज्ञान या पुस्तकाचे लेखन करत आहे .त्यासाठी मला तुमच्या शिक्षणातील बदलते विचारप्रवाह या पात्यापुस्तकातील प्रकरण क्र.11 मधील आशय वापरण्याची परवानगी मिळावी हि नम्र विनती .

कळावे.

आपली विश्वासू

{ चोखंडे गीता }

IMAGES
मानव निर्मित आपत्ती

VIDEOS

References

१. सामान्य विज्ञान इयत्ता 7 वी पाठ्यपुस्तक
२. सामान्य विज्ञान इयत्ता 6 वी पाठ्यपुस्तक

Assessment Plan Checklist

I have considered:

- The strategies I will use to gauge student readiness for the unit.
- The product or performance that will engage my students and best demonstrate my intended learning goals and targeted thinking skills.
- What quality work will look like and how I will involve students in understanding the project expectations, learning goals, and criteria.
- How I will address and assess higher-order thinking and 21st Century skills in this unit.
- The reporting and monitoring strategies that will encourage student self-management and progress during independent and group work and the monitoring and reporting instruments I will need to create.
- How I will monitor student understanding, identify misconceptions, and adjust if necessary.
- How I will determine if knowledge is being applied in new situations.
- How I will foster peer feedback.
- How I will check for student understanding throughout the unit.
- The methods of assessment that will help students reflect on the strategies they are using to learn (metacognition) and what assessments I will need to create.
- How my students and I will know they have met the learning goals.
- How I will use the assessment data to plan for future instruction and help my students self-assess and set new goals.

K-W-L Chart

Name: चोखंडे गीता शिवराम

Date: _०४/०८/२०२२ _____

Topic आपत्ती व्यवस्थापन

K

What I know

(Fill in before the project)

१. विविध आपत्ती व आपत्तींच्या प्रकाराविषयी माहिती आहे .

२. आपत्तीवर उपाययोजना करता येतात .

३. भारतात काही ठिकाणी मोठे दुष्काळ पडलेले आहे .

४. जुन्या काळातही दुष्काळावर मात करण्यासाठी काही उपाययोजना केलेल्या आहे .

W

What I want to know

(Fill in before the project)

१. आपत्तीचे नैसर्गिक आपत्ती व मानवनिर्मित आपत्ती असे दोन प्रकार पडतात .

२. आपत्तीवर मत करण्यासाठीच्या उपाययोजना

३. भारतात १९७२ साली मोठा दुष्काळ पडला होता .

४. मलिक अंबरने औरंगाबाद येथे पिण्याच्या पाण्यासाठी नहर (कालवा) बांधलेला आहे.

L

What I Learnt

(Fill in after the project)

१. आपत्ती घडण्यासाठी नैसर्गिक तसेच काही मानवी बाबी जबाबदार आहे .

२. नैसर्गिक साधनसंपत्तीचा जपून वापर करायला हवा . उदा. पाणी

३. दुष्काळावर मत करण्यासाठी पाण्याचा पुनर्वापर , हवामानाचा अंदाज घेऊन शेती करणे , झाडे लावणे , इत्यादी गोष्टी पाळायला हव्या .

४. आपणही तलाव , बंधारे बांधून पाण्याचा साठा करून दुष्काळावर मत करू शकतो.

Blog Checklist

Remember that you are creating your sample as if you were a student. Think about what you want to include in your blog and list your ideas below. Consider the age of the students for whom your unit is designed and the type of content you expect them to present. As you develop the blog, think about how targeted student learning standards will be achieved.

Overall goal:

दुष्काळाच्या विविध प्रकारांविषयी माहिती करून देणे .
दुष्काळाची कारणे समजून सांगणे .
आपत्तीचे व्यवस्थापन कसे करावे याविषयी माहिती देणे .

Title of my student blog:

आपत्ती व्यवस्थापन

Topics and reference materials I will research on the Internet:

आपत्ती व्यवस्थापन महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक व अभ्यासक्रम मंडळ पुणे यांचे इयत्ता 7 वी चे सामान्य विज्ञान चे पुस्तक .

Other project elements that will need to be incorporated into my student blog:

(For example, survey results, communication with experts or other students/classrooms, analysis of data contained in spreadsheets or databases)

Youtube videos ,links

Other resources I will use to support the creation of my student blog:

(For example, multimedia encyclopedias, textbooks, other printed resources)

सामान्य विज्ञान इयत्ता 7 वी

सामान्य विज्ञान इयत्ता 6 वी

To help students achieve my Unit's learning objectives, my student blog will include:

- Creative stories or poems
- Public opinion poll or link to survey; analysis of results
- Travelogue, diary, journal, or log of the student's own personal experience or that of an historical/mythological/imaginary figure or event.
- Reflections of classroom activities, project results, readings, activities, learning process

- Critical analysis of or response to literature, essays, articles, scientific hypotheses, video/movie/TV, etc.
- Commentary of quoted Internet content
- Discussion of inventions, discoveries, or theories
- Puzzles or trivia questions
- Discussion of upcoming or past events
- Advice column requesting responses
- Scanned student-created illustrations or computer-assisted graphics
- Works cited (bibliography)
- Other:
- Other:

Discussion Checklist

- My discussions reflect a deep understanding of the content through the use of detailed examples and comparisons about solutions for poor communication .
- I make meaningful connections between the course content i.e communication theories and classroom practice.
- I connect the topics .I am learning about to broader issues and ideas of communication.
- I take risks by sharing areas of confusion and concern.
- I respond to colleagues' comments and entries by asking questions, elaborating, paraphrasing, and extending their ideas in GD & on wikis & blogs .
- My writing is easy to understand.
- I follow online conventions for creating a positive and productive discussion environment.
- I respond to discussions early to encourage meaningful interaction.

Evaluation Tool for **Eat healthy think better** Student Presentation

Sr. No	Criteria	Excellent	Good	Fair
1.	Content [50Marks] <ul style="list-style-type: none"> • Coverage [6Marks] 	Good use of entire content	Good use of content	Partial use of content
	<ul style="list-style-type: none"> • Accuracy & Reliability [6Marks] 	Accuracy & reliability.	Accuracy & reliability.	Less accuracy & reliability
	<ul style="list-style-type: none"> • Conciseness [6Marks] 	Concise & apt information	Irrelevant information	Lack of conciseness
	<ul style="list-style-type: none"> • Sequence [6Marks] 	Proper sequence	Improper sequence	No proper sequence
	<ul style="list-style-type: none"> • Image / SOUND [6Marks] 	Good use of images & sounds	improper use of images & sounds	No proper use of images & sounds
	<ul style="list-style-type: none"> • Suggestion/Action Plan/Strategies. [20Marks] 	Proper use of Suggestion/Action Plan/Strategies	improper use of Suggestion/Action Plan/Strategies	improper use of Suggestion/Action Plan/Strategies
2.	Technology [30Marks] <ul style="list-style-type: none"> • Font • Color • Animation • Sound • Images 	Excellent use of Font, Color Animation Sound, Images	Unnecessary use of Font, Color Animation Sound, Images	No proper use of Font, Color Animation Sound, Images
3.	Language[20Marks] <ul style="list-style-type: none"> • Spelling & Grammar 	Proper Spelling & Grammar	No proper Spelling & Grammar	Mistakes committed in Spelling & Grammar

स्वामी सहजानंद भारती कॉलेज ऑफ एज्युकेशन श्रीरामपूर

पूर्व परीक्षा जुलै २०२२

कोर्स नं. १११ मध्ये विद्यार्थ्यांना मिळालेले गुण

अ.क्र.	विद्यार्थ्यांचे नाव	मिळालेले गुण
1	शीतल	५५
2	सोनाली	४१
3	मीनाक्षी	५२
4	काजल	४०
5	प्रिया	४२
6	तेजल	५८
7	अश्विनी	७१
8	अनुश्री	६१
9	प्रतिक्षा	५१
10	रूपाली	६९

